

Rocaters

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector nord-oest del terme de Gaià
Emplaçament: Ctra BV-4402 i seguir pista asfaltada uns 5 km. Uns 200 m passat cal Cisteller camí N-W 500 m
Alçada: 463

Coordenades:

Latitud: 41.93772
Longitud: 1.91544
UTM Est (X): 410091
UTM Nord (Y): 4643430

Classificació

Número de fitxa: 08090 - 93
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: XVIII-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 001100500DG14C0001JX

Fitxes associades:

[Matamala](#)

[Peloses](#)

Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dl., 18/06/2018 - 02:00

Descripció

Masia de dimensions mitjanes emplaçada, junt amb la de Peloses, sobre un promontori rocós que domina una vall de relleu suau formada per un torrent que conflueix amb el de la vall de Vilaramó. Consta d'un cos residencial de planta irregular, gairebé rectangular (amb planta baixa més un pis i golfes). Inicialment la casa era més estreta i quadrada i, a finals del segle XIX, s'amplià cap a llevant, cap al 1934 s'amplià cap al nord i, ja més recentment (2008), s'hi va afegir la galeria de ponent. La façana principal, encarada vers migdia, presenta una distribució irregular, amb diferents obertures emmarcades amb llindes i brancals de pedra a la part central. A la part ampliada de llevant, en canvi, les obertures són emmarcades amb maó. Els murs són de maçoneria, actualment a pedra vista. A l'angle nord-est hi ha una galeria oberta. El mur posterior ja correspon a la fase de principis del segle XX, amb emmarcament de maó. La darrera ampliació, ja molt recent, és el cos de ponent, que compta amb una àmplia galeria en dues plantes, obrada amb pedra més o menys imitant l'estil antic. Tot l'entorn és enjardinat. A l'interior es conserva una tina i un celler amb tinardons.

Observacions:

La masia també apareix escrita com a Roqueters i en un document de 1838 com a "Rocales".

En una llinda de la façana principal, a la dreta: 1775

A la finestra de sobre el portal: 1845

Dins dels terrenys de Rocaters hi ha un forn de calç molt enrunat i un forn d'oli de ginebre molt rudimentari.

Informació facilitada per Lluís Matamala Ribó

Història

La masia al costat de Rocaters, anomenada Peloses, és d'origen medieval i ja existia al segle XIII. En canvi, no coneixem notícies documentals tan antigues de Rocaters que, per la seva tipologia constructiva, sembla una edificació més moderna. Podria ser que s'originés al segle XVIII, tal com suggereix la inscripció d'una llinda (1775), tot i que no podem descartar que fos més antiga. El nom de Rocaters deu venir del fet d'estar en un indret rocós, on abunda la pedra. Molt probablement l'origen d'aquest mas està vinculat a l'expansió de la vinya dels segles XVII i XVIII, i al principi era una masoveria depenent del mas Matamala, situat a un quilòmetre i mig a ponent. Per això encara avui davant la casa hi ha una placa de ferro amb la inscripció "Rocaters, casa de vi". Segons el Registre de la Riquesa de 1883, les terres d'aquest mas abastaven una superfície de 24,97 ha, totes conreades pel seu propietari. Es tractava, doncs, d'un mas modest.

L'actual propietari, Lluís Matamala, ha realitzat un treball de recerca històrica sobre el mas (MATAMALA, 2018). Fruit d'aquest treball podem resseguir amb força precisió l'evolució de l'últim segle i mig. La primera escriptura coneguda és un inventari de 1838 on ja hi consta que Marc Matamala Marginet, propietari del mas Matamala, ho era també de Rocaters. El 31 de maig de 1841 Marc Matamala va establir el domini útil (és a dir, el dret d'ús) sobre la finca de Rocaters al seu germà, Ramon Matamala Marginet, a canvi d'un cens. Llavors Rocaters apareix encara com un establiment del mas Matamala "per antiquíssima i immemorial possessió", i aquest en tenia el domini directe (és a dir, la propietat).

Posteriorment la propietat del mas Matamala va passar al fill, Pere Matamala, que la va tenir fins el 1869.

Llavors, per deutes acumulats pel seu pare, va haver de cedir totes les seves propietats, entre les quals també el mas Matamala i Rocaters, a Joan Vall Colomer, que era un prestamista d'Alpens que li havia deixat diners. De Joan Vall la propietat de Rocaters passa al seu fill, Josep Vall Camprubí, i aquest la va vendre el 1903 a Josep Matamala Vall, que era el fill de Ramon Matamala Marginet. Josep Matamala, doncs, va redimir el cens i accedí a la plena propietat de Rocaters. Josep Matamala Vall (1854-1934) era fill de

Ramon Matamala Marginet i de Maria Vall Berenguer. Es casà amb Maria Vila Vila. El seu hereu fou Josep Matamala Vila (1884-1957), que es casà amb M. Àngels Grífol Vila. El següent hereu fou Vicenç Matamala Grífol, nascut el 1915. Es casà amb Montserrat Ribó Soler i van tenir sis fills. Per ordre d'edat són Josep, M. Àngels, Jaume, Lluís, Roser i Francesc. Per dificultats econòmiques el 1959 van haver de vendre la finca de Rocaters i es traslladaren a Cabrianes. Llavors Rocaters passà per diferents mans fins que el 2007 un dels fills, Lluís Matamala, comprà de nou el mas, aleshores ja segregat en dues finques. Des de llavors s'hi ha fet diverses obres de millora.

Pel que fa a l'evolució constructiva de la casa, a finals del segle XIX s'amplià amb el cos a llevant, on ara hi ha la llenya i una tina. Cap al 1934 s'amplià pel sector nord, en la part que avui és el celler, el rebost, la cuina i part de les golfes. Finalment, el 2008 s'amplià cap a ponent, amb l'última arcada i un nou menjador.

Bibliografia

BADIA, Josep M (2016). "Història", "Arquitectura", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 84, 195.

IGLESIAS PERA, Lluís (2006). Pla Especial Urbanístic pel qual es cataloguen les masies i cases rurals del municipi de Gaià. Ajuntament de Gaià (document no aprovat oficialment), núm.52.

MATAMALA RIBÓ, Lluís (2018). Història de Rocaters. Cognom Matamala (treball inèdit).

